

Un hivern a Mallorca de George Sand

Dissabte 4 de desembre

11:00 h

"Em vaig enamorar de la música. Mai no havia sentit res de semblant. Era un Déu quan feia parlar el piano. Cada nota que sortia del piano aconseguia transportar-me a indrets més enllà de qualsevol plaer terrenal" (George Sand)

La relació sentimental entre Sand i Chopin va durar aproximadament nou anys. Nou anys de difícil i complicada convivència que representaren el màxim temps mai mantingut per Sand amb una mateixa persona. No cal dir que la majoria d'historiadors i investigadors que han tractat aquestes relacions sempre han destacat l'afinitat materno-filial entre George Sand i Frédéric Chopin.

No hi ha dubte que el primer "enamorament" de Sand respecte a Chopin vé donat per la música, per l'amor de l'escriptora a la màgia que, tots els contemporanis del músic en parlen, desprenien els dits de Chopin. Per a Sand, Chopin era el músic per excel·lència, només superat per Mozart.

Aurore Dupin havia escrit al respecte: "Un dia, algú orquestrarà la seva música sense canviar res de les seves partitures per a piano i aleshores tothom s'adonarà que aquell geni tan complet [Chopin], tan savi com el dels grans mestres que ha assimilat, amagava una personalitat més exquisida que la de Johann Sebastian Bach, més poderosa que la de Beethoven, més dramàtica que la de Weber".

La complexa personalitat de George Sand, exemple paradigmàtic de la generació de romàntics de 1830, dóna per a escriure diverses novel·les.

Comunista, immoral, immunda, són alguns dels "insults" que, durant tota la seva vida, hagué de patir. Però George Sand, malgrat totes les campanyes rebentistes que hagué de patir per part de la reacció, és un dels escriptors que, fent indèstria vida i obra, il·lumina, amb totes les seves contradiccions i amb la força del seu geni i la seva personalitat, tot el segle XIX, els principals esdeveniments polítics de l'època que, recordem, és l'època de la consolidació del socialisme i de l'anarquisme.

Des de 1831, data de la publicació de la seva primera novel·la, escrita conjuntament amb Jules Sandeau, fins l'any de la seva mort en el seu casolot de Nohant el 1876, Sand és talment una Bíblia republicana per als seus contemporanis, un exemple de militància antimonàrquica, feminista i literària per a bona part dels sectors intel·lectuals i polítics oposats al clericalisme i la reacció a tota Europa. També, i per descomptat, un escriptor que es llegeix amb deler i s'imita des de París a Moscou. Lélia és una d'aquestes "Bíblies" a Rússia. Una frase d'aquesta novel·la, la famosa dita de Sand "La llibertat tan sols pot assolir-se mitjançant un terratrèmol social i la revolució", esdevé màxima en el cor dels més grans escriptors russos. Dostoievski, Gorki, Turguénev, Belinski, Herzen i Bakunin són alguns dels grans intel·lectuals russos que han estimat George Sand. Només Tolstoi s'oposà, des del seu especial cristianisme, a l'exemple "dissolvent" que significava aleshores l'escriptora francesa.

Per a copsar la influència de Sand a mitjans del segle XIX basta recordar la carta que la seva amiga i famosa cantant i actriu Pauline Viardot li va enviar des de Moscou l'any 1847. La carta deia: "Aquí [Rússia] tradueixen les teves obres de seguida que surten. (...) Tothom les llegeix, des d'una punta a l'altra de l'escala social. (...) Els homes t'adoren. (...) Les dones t'idolatren. (...) En síntesi, a Rússia reines més que el tsar".

Malgrat que George Sand, professional de la literatura, escriu sempre, com és normal en un autor de vena com ella, per a guanyar uns diners que li feien molta falta i que, com han escrit diversos comentaristes, no acaba de matisar algunes informacions, tampoc no era una historiadora!, el cert és que la descripció d'aquests costums, passat l'efecte letal que produí en la societat conservadora mallorquina del seu temps, esdevenen avui, passats els anys, materials imprescindibles per al coneixement de la nostra història. I, també evidentment, per a conèixer molt més el tarannà de l'autora francesa i de Frédéric Chopin.

Com ens informa la Gran Enciclopèdia de Mallorca, l'estada a Mallorca del músic polonès al costat d'Aurore Dupine ajudà, malgrat totes les contradiccions del viatge i de la parella, a enllestir diversos treballs: "Fou una estada [a Mallorca] breu i polèmica, en què la seva malaltia s'agreuja però, malgrat les dificultats, l'activitat creadora no s'interrompé. Sembla fora de dubte que a Mallorca compongué, entre altres peces, la Polonesa en do menor, op. 40, nº 2 i la Masurca en mi menor, op. 41, nº 2. Considerat com el Poeta del piano, la seva música està intrínsecament lligada a aquest instrument, del qual revolucionà la tècnica i la digitació".

BIOGRAFIA

Va nèixer a París l'any 1804 però va passar la major part de la seva vida a Nohant al departament d'Indre. Orfena de pare als 4 anys, Aurore Dupin va gaudir d'una infantesa bastant lliure a casa de la seva àvia paterna.

Aquesta estada al camp la va marcar, de manera que va aprendre el tema de la vida en el camp en moltes de les seves obres (com a *La Mare au Diable*). L'any 1822 es va casar amb el baró Casimir Dudevant amb el qual va tenir dos fills: Maurice (nascut l'any 1823) i Solange (nascuda l'any 1828). Molt aviat va deixar el seu marit i aleshores va tenir una agitada vida amorosa.

L'any 1831 va aparèixer la seva primera novel·la *Rose et Blanche* que havia escrit en col·laboració amb Jules Sandeau, el seu amant, en qui es va inspirar per al seu pseudònim **Sand**.

Cada vegada dissimulava menys el seu gust pels vestits masculins, tot i que continuava vestint-se de dona per a les ocasions. Aquesta « disfressa » li permetia circular amb llibertat per tot París (fumant pipa), i li facilitava l'accès a llocs on una dama del seu rang hi podia tenir dificultats. Es tractava d'una pràctica excepcional per al Segle XIX, en què els codis socials, principalment entre les classes benestants, tenien una extraordinària importància. Conseqüentment, Sand va perdre una bona part dels seus privilegis de baronessa. Paradoxal

ment, el costum de l'època permetia sense problema a les dones de les classes benestants viure separades dels seus marits, llevat que cometeren obertament una « irregularitat » flagrant.

En les seves primeres novel·les, assimila la recerca de la felicitat personal a una regeneració social. Així, *Indiana* (obra en què per primera vegada utilitza el pseudònim de George Sand, 1832) i *Lélia* (1833) són dues obres novel·lesques i líriques en les quals l'amor s'oposa als convencionalismes mundans i als prejudicis socials, com s'hi va enfrontar George Sand arran de les passions amoroses succesives amb Alfred de Musset i Frédéric Chopin.

Els anys 1833, 1834 i 1835, va tenir un afer sentimental turmentada amb Alfred de Musset, de la qual va extraure *Elle et Lui*. El va deixar pel doctor Pagello. Més tard va conèixer Franz Liszt i sobretot Frédéric Chopin, amb qui va viure gairebé 10 anys (de 1838 a 1847). A Mallorca s'hi pot visitar actualment la Cartoixa de Valldemossa, on van passar plegats l'hivern de 1838-39, amb els fills d'ella.

L'any 1841 va fundar junt amb Pierre Leroux la *Revue Indépendante*.

George Sand va mantenir lligams amb demòcrates com ara Arago, Barbès o fins i tot Bakunin i va celebrar l'any 1848 la caiguda del rei Luís Felip i la fi de la Monarquia de Juliol fent palès el seu compromís polític social i comunista. Després dels successos de juny, es va retirar l'any 1851 a Nohant, obligada a escriure per al teatre a causa de dificultats econòmiques. Però no s'hi va recloure, viatjant bastant per França; principalment a casa del seu gran amic Charles Robin Duvernet, el castell de Petit Coudray; i fins i tot a l'estranger.

Va continuar portant una vida agitada i gens convencional. Va tenir altres afers amorosos, va lluitar pels drets de les dones i per les seves idees polítiques, va mantenir amistat amb Flaubert i Théophile Gautier i va freqüentar els germans Jules i Edmond Goncourt.

Algunes obres:

- *Rose et Blanche* (novel·la, 1831)
- *Indiana* (novel·la, 1832)
- *Lélia* (novel·la, 1833)
- *Mauprat* (1837)
- *Le compagnon du tour de France* (novel·la, 1840)
- *Horace* (1841)
- *Consuelo* (novel·la, 1842-1843)
- *Le Meunier d'Angibault* (novel·la, 1845)
- *La mare au diable* (novel·la, 1846)
- *François le Champi* (novel·la, 1847)
- *La petite Fadette* (novel·la, 1849)
- *Histoire de ma vie* (autobiografia, 1855)
- *Un hiver à Majorque* (memòries, 1842)
- *Elle et Lui* (memories de la seua relació amb Musset, 1859)
- *Le marquis de Villemer* (1861)
- *Le péché de Monsieur Antoine*
- *Journal intime* (1926)